

Ecologische quickscan 'De Weidevogel'

Opdrachtgever: Fact Architects
Uitgevoerd door: Elsken Ecologie
Edam, 22-03-2018

Colofon

Tekst en fotografie: Ing. D. van der Elsken
Elsken Ecologie
Oorgat 74
1135 CT Edam
daan@elskenecologie.nl

In opdracht van: P. Glandorff

Datum: 22 maart, 2018

Plaats: Edam

Copyright © 2018

Elsken Ecologie. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, in geautomatiseerde bestanden opgeslagen en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Elsken Ecologie. In overeenstemming met artikel 15a van het Nederlandse auteursrecht is het toegestaan delen van deze publicatie te citeren, daarbij gebruik makend van een duidelijke referentie naar deze publicatie.

Aansprakelijkheid

Hoewel uiterste zorg is besteed aan de inhoud van deze publicatie aanvaardt Elsken Ecologie geen enkele aansprakelijkheid voor onvolledigheid, onjuistheid of de gevolgen daarvan. Gebruik van de inhoud van deze publicatie is voor de verantwoordelijkheid van de gebruiker.

Inhoudsopgave	Blz:
Samenvatting	4
1. Aanleiding	5
1.1 Doelstelling	5
1.2 Literatuuronderzoek	5
1.3 Veldbezoek	5
2. Ligging en beschrijving Plangebied en voorgenomen werkzaamheden	6
3. Wettelijk kader	9
3.1 Natuurbeschermingswet	9
3.2 Natuurnetwerk Nederland	9
3.3 Hoofdgroenstructuur Amsterdam	9
3.4 Weidevogelleefgebieden	9
4. Soortbescherming Wet Natuurbescherming	10
4.1 Vogels	10
4.1.1 Huismus	10
4.1.2 gierzwaluw	10
4.2 Reptielen & Amfibieën	10
4.3 Zoogdieren	10
4.3.1 Muizen	10
4.3.2 kleine marterachtigen	10
4.3.3 Vleermuizen	10
4.4 Vaatplanten	11
4.5 Vissen	11
4.6 Dagvlinders	11
4.7 Libellen	11
5. Natuurbeschermingswet	12
5.1 Natuurnetwerk Nederland en het plangebied	12
5.2. Natura-2000 en het plangebied	12
5.3 Weidevogelleefgebied en het plangebied	12
5.4 Hoofdgroenstructuur Amsterdam en het plangebied	15
6. Zorgplicht	16
Conclusies	17
Literatuur	18

Samenvatting

Voor basisschool De weidevogel te Ransdorp staan voor de nabije toekomst ruimtelijke ingrepen gepland. Derhalve wordt volgens de wetgeving van de initiatiefnemer een toetsing van de aanwezige flora en fauna verwacht. Dit om te toetsen of er sprake is van overtreding van de Wet Natuurbescherming. Op 21 maart 2018 is een veldbezoek afgelegd waarbij gekeken is naar het mogelijk voorkomen van beschermde soorten.

Om aan te tonen of uit te sluiten dat middels de wet Natuurbescherming beschermde soorten en/of waarden aanwezig zijn binnen de grenzen van het plangebied moet verder onderzoek worden gedaan naar verblijfplaatsen van vleermuizen en nesten van huismussen. Deze onderzoeken moet worden gedaan volgens de richtlijnen van het vleermuisprotocol 2017 en de soortenstandaard voor huismussen. De inventarisaties naar vleermuizen en huismus dienen te door een deskundige te worden uitgevoerd.

De aanwezige groenstructuren, een boom gehuld in klimop en enkele knotwilgen moeten vanwege hun geschiktheid voor algemene broedvogels buiten het broedseizoen worden gekapt.

Voor de overige soortgroepen, vissen, libellen, dagvlinders, reptielen en amfibieën en vaatplanten zijn geen beschermde waarden aangetroffen noch worden deze op basis van de fysieke eigenschappen van het plangebied verwacht.

Betreffende gebiedsbescherming ligt het plangebied in de nabijheid van een weidevogelleefgebied. Vanuit het weidevogelleefgebied wordt de randvoorwaarde gesteld dat binnen het broedseizoen, 15 maart t/m 15 augustus, geen verstorende werkzaamheden mogen plaatsvinden zoals heiwerkzaamheden en het werken met een kraan.

Het plangebied ligt niet in de nabijheid van Natura-2000 gebied, het Natuurnetwerk Nederland. op de hoofdgroenstructuur Amsterdam zijn gezien de ruimtelijke ingrepen geen negatieve effecten te verwachten.

Tijdens de werkzaamheden dient in ieder geval rekening te worden gehouden met de zorgplicht.

Indien er twijfel bestaat over het al dan niet naleven van de zorgplicht en/of het welzijn van flora en fauna tijdens de werkzaamheden dient er contact opgenomen te worden met een erkend ecooloog.

1. Aanleiding

Voor basisschool De Weidevogel te Ransdorp staan voor de nabije toekomst ruimtelijke ingrepen gepland. Derhalve wordt volgens de wetgeving van de initiatiefnemer een toetsing van de aanwezige flora en fauna verwacht. Dit om te toetsen of er sprake is van overtreding van de Wet Natuurbescherming.

1.1 Doelstelling

Door middel van een literatuurstudie en een veldbezoek zal deze quickscan de volgende vragen beantwoorden:

- Welke middels de Wet Natuurbescherming beschermde soorten komen er (potentieel) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kan de (potentieel) aanwezige flora en fauna beschermd door de Wet Natuurbescherming ondervinden van de ingreep?
- Is er gezien de effecten van de ingreep sprake van een overtreding van de Wet Natuurbescherming?
- Welke beschermde natuurwaarden zijn er in de nabijheid van het projectgebied aanwezig?

1.2 Werkwijze

1.2.1 Literatuuronderzoek

Door middel van een literatuuronderzoek is gekeken welke beschermde flora, fauna en beschermde gebieden er in (de omgeving van) het plangebied voorkomen. Daarvoor is gebruik gemaakt van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB, verspreidingsatlassen en is er gezocht naar bestaande onderzoeksrapporten.

1.3 Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd op 21 maart 2018 door Ing. D. van der Elsen van Elsen Ecologie. Het was die dag 3 graden en zonnig (bron: knmi.nl).

Voorafgaand aan het veldbezoek zijn de ruimtelijke ontwikkeling en ingrepen besproken om zo een beeld te vormen van de (eventuele) impact op beschermde natuur.

Tijdens het bezoek zijn de aanwezige structuren, ecotopen en de (mogelijk) aanwezige flora en fauna geïnventariseerd. Aan de hand van het vooraf uitgevoerde literatuuronderzoek is middels een zogenaamde “expert judgement” een inschatting gemaakt van de (potentieel) aanwezige beschermde natuur, flora en fauna.

In dit rapport zijn de (mogelijke) negatieve effecten van de ruimtelijke ingreep getoetst aan de Wet Natuurbescherming.

2. Ligging en beschrijving Plangebied en voorgenomen werkzaamheden

Basisschool De Weidevogel is gelegen aan de Dorpsstraat te Ransdorp. Het bestaat uit enkele gebouwen. Te weten een monumentaal pand op nr 19, een gymzaal op nr 29 en klaslokalen op nr 31 (afb.1).

Het monumentale pand heeft een pannendak en houten gevelbetimmering en zal worden gerenoveerd. De gymzaal heeft een plat dak en is een verdieping hoog. Het is een bakstenen gebouw met spouwmuren. De klaslokalen zijn enkel begane grond en hebben een plat dak. De gymzaal en de klaslokalen zullen worden gesloopt. In de plaats daarvan zal nieuwbouw verschijnen. Ook verschijnt er mogelijk nieuwbouw op het omliggende terrein zoals het schoolplein en voetbalveldje.

Afb.1: Ligging van plangebied de Weidevogel (rood kader).

Afb.2: Het monumentale pand op nr 19.

Afb.3: De klaslokalen op nr 31.

Afb.4: Het gymlokaal op nr 29.

3. Wettelijk kader

De ruimtelijke ingrepen zoals in dit rapport zijn beschreven zijn middels een literatuurstudie en in het veld getoetst aan geldende wetgevingen omtrent de natuur. Vanaf 2017 allen geschaard onder de wet Natuurbescherming. Hierin is de soortbescherming alsmede bescherming van gebieden opgenomen. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde flora en fauna zijn krachtens deze wet verboden tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij” principe). De wet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepalingen welke relevant zijn voor onderhavige toetsing. Deze quickscan is er op gericht om te bepalen of er een overtreding plaatsvindt van een van de verbodsbepalingen van de wet natuurbescherming.

3.1 Natuurbeschermingswet

Deze quickscan is bedoeld om te onderzoeken of de geplande ruimtelijke ontwikkelingen een negatief effect hebben op door de natuurbeschermingswet beschermde gebieden en/of de instandhoudingsdoelen van Natura-2000 gebieden, of dat er aanvullend onderzoek nodig is om de effecten van de geplande ingrepen op een natura-2000 gebied te beoordelen.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Deze quickscan is bedoeld om te onderzoeken of de geplande ingrepen een negatief effect hebben op de wezenlijke waarden van het Natuurnetwerk Nederland dan wel dat aanvullend onderzoek nodig is om de effecten van de ruimtelijke ingrepen op het Natuurnetwerk Nederland te toetsen.

3.3 Hoofdgroenstructuur Amsterdam

Deze quickscan is bedoeld om te onderzoeken of de geplande ingrepen een negatief effect hebben op de hoofdgroenstructuur van Amsterdam dan wel dat aanvullend onderzoek nodig is om de effecten van de ruimtelijke ingrepen op het Natuurnetwerk Nederland te toetsen.

3.4 Weidevogelleefgebied

Deze quickscan is bedoeld om te onderzoeken of de geplande ingrepen een negatief effect hebben op een weidevogelleefgebied dan wel dat aanvullend onderzoek nodig is om de effecten van de ruimtelijke ingrepen op een weidevogelleefgebied te toetsen.

4. Soortbescherming Wet Natuurbescherming

Beschermde soorten die volgens het literatuuronderzoek in (de directe omgeving van) het projectgebied zijn aangetroffen en hun beschermingsstatus staan in onderstaande soortteksten beschreven. Tijdens de quickscan is gekeken naar het mogelijk voorkomen van flora en fauna mede op basis van de fysieke eigenschappen van het plangebied.

4.1 Vogels

De aanwezige groenstructuren, een boom gehuld in klimop en enkele knotwilgen moeten vanwege hun geschiktheid voor algemene broedvogels buiten het broedseizoen worden gekapt.

4.1.1 Huismus

Het aanwezige pannendak is geschikt als nestgelegenheid voor huismussen. Daarnaast werden er tijdens de inventarisatie op 21 maart overvliegende/roepende huismussen waargenomen. Om aan te tonen of uit te sluiten dat huismussen, welke hun nesten jaarronde bescherming genieten, gebruik maken van de bebouwing binnen het plangebied, moet verder onderzoek worden gedaan. Dit onderzoek moet worden gedaan middels de richtlijnen van de soortenstandaard huismus. Twee bezoeken in de periode tot 1 april tot en met 15 mei met een tussenperiode van minimaal 10 dagen tussen de bezoeken.

4.1.2 gierzwaluw

Het steile pannendak is niet geschikt voor gierzwaluw welke specifiek daken met steile hellingshoek gebruikt.

4.2 Reptielen & Amfibieën

Uit het literatuuronderzoek kwam geen aanwezigheid van beschermde soorten naar voren. Ook worden deze op basis van verspreidingsgegevens en de fysieke karakteristieken van het plangebied niet verwacht. Wel worden algemene soorten als kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en groene kikker verwacht. Voor deze soorten geldt de zorgplicht (hoofdstuk 6).

4.3 Zoogdieren

4.3.1 Muizen

Uit het literatuuronderzoek kwam de aanwezigheid van waterspitsmuis en noordse woelmuis in de omgeving naar voren. Het plangebied is niet geschikt voor waterspitsmuis en/of noordse woelmuis. Er is geen rietkraag aanwezig. Nog is er plas dras aanwezig in de aangrenzende sloot.

4.3.2 kleine marterachtigen

Het plangebied is niet geschikt voor kleine marterachtigen. Er zijn geen schuurtjes, houtstapels en rommelhoekjes aanwezig. Er is vanuit deze optiek geen bezwaar op de voorgenomen ruimtelijke ingrepen.

4.3.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek kwamen een aantal beschermde zoogdiersoorten naar voren. Het betreft hier meerdere soorten vleermuizen. Daarnaast is een van de grootste kolonies meervleermuizen van Noord-Holland aanwezig in Ransdorp. De kolonie bevindt zich in ieder geval in de panden aan de dorpsstraat naastgelegen aan het plangebied. Deze vleermuizen gebruiken een aantal zogenaamde satelliet verblijfplaatsen. Waaronder mogelijk de panden binnen het plangebied. In het gymlokaal zitten spouwvoegen welke toegankelijk zijn (afb.5). Ook de ruimte tussen het pannendak en de gevelbeplatingen op meerdere van de panden zijn geschikt.

Afb.5: Spouwvoegen in een van de muren van het gymlokaal.

Om aan te tonen danwel uit te sluiten of vleermuizen beschermde verblijfplaatsen binnen het plangebied hebben moet verder onderzoek worden gedaan. Dit naar gebouwbewonende soorten die in deze regio van het land voorkomen. Dit onderzoek moet gedaan worden middels de richtlijnen van het vleermuisprotocol Gegevensautoriteit natuur 2017). Dit onderzoek kan worden uitgevoerd in de periode mei t/m september.

4.4 Vaatplanten

Het plangebied biedt geen geschikte groeiplaats(en) voor middels de wet natuurbescherming beschermde soorten. Geen groeiplaatsen voor varens welke buiten de wet natuurbescherming in Amsterdam nog beschermde status genieten.

4.5 Vissen

Er worden geen werkzaamheden aan wateren verricht.

4.6 Dagvlinders

Er zijn geen waardplanten en/of bomen aangetroffen welke van betekenis kunnen zijn voor beschermde dagvlindersoorten.

4.7 Libellen

Er zijn geen beschermde libellen aangetroffen noch worden deze op basis van de fysieke eigenschappen van het plangebied verwacht.

5. Natuurbeschermingswet

5.1 Natuurnetwerk Nederland en het plangebied

Het plangebied ligt niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NnN) zoals bepaald door het ministerie van economische zaken (afb.6). Het ligt er ruim van gescheiden door landelijk gebied.

Afb.6: Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland. (bron: www.atlasleefomgeving.nl)

5.2 Natura-2000 en het plangebied

Het projectgebied ligt niet in de nabijheid van een Natura-2000 gebied (afb.7). Er is vanuit deze optiek geen bezwaar op de geplande ruimtelijke ingrepen.

5.3 Weidevogelleefgebied

Het plangebied grenst direct van een weidevogelleefgebied (afb.8). In artikel 25 van de provinciale ruimtelijke verordening zijn de spelregels omtrent ruimtelijke ingrepen en weidevogelleefgebieden vastgelegd.

Artikel 25 stelt dat er betreffende het weidevogelleefgebied netto geen verstoring mag plaatsvinden. Onderstaand een opsomming van lid 1 t/m 4 van artikel 25 die betrekking hebben op en hoe dit zich verhoudt tot de ruimtelijke plannen aan de J.J Allenstraat te Westzaan:

Afb.7: Ligging van het plangebied ten opzichte van de natura-2000. (bron: www.atlasleefomgeving.nl)

Afb.7: Ligging van het plangebied ten opzichte van het weidevogelleefgebied. (bron: www.atlasleefomgeving.nl)

Lid 1: Een bestemmingsplan dat betrekking heeft tot een weidevogelleefgebied voorziet niet in:

- a. De mogelijkheid van nieuwe bebouwing, anders dan binnen een bestaand bouwblok.
  - De ruimtelijke ingrepen zoals gepland vallen binnen een bestaand bouwblok.

De mogelijkheid van aanleg van nieuwe infrastructuur.

- Niet van toepassing.

- c. De mogelijkheid van aanleg van nieuwe bossen of boomgaarden.

- Niet van toepassing

- d. De mogelijkheid van verstorende activiteiten, buiten de huidige agrarische activiteiten, te verrichten die het weidevogelleefgebied verstoren.

Werkzaamheden zoals heien en het werken met een kraan hebben een verrijkende verstorende werking, Deze werkzaamheden zijn derhalve tijdens het broedseizoen, van 15 maart t/m 15 augustus niet toegestaan.

In een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid wordt de aanleg van hoog opgaande beplanting of laanbeplanting afhankelijk gesteld van een aanlegvergunning.

- In de ruimtelijke plannen is geen sprake van hoog opgaande beplanting

3. In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan wel voorzien in de in dat lid omschreven ontwikkeling indien dit geschiedt ten behoeve van:

- a. Een ingreep waarvoor geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is en waarmee bovendien een groot openbaar belang wordt gediend.

- Niet van toepassing

- b. Woningbouw indien er sprake is van van de toepassing van de regeling Ruimte voor Ruimte.

- Niet van toepassing

- c. Woningbouw die bijdraagt aan een substantiële verbetering van in de directe omgeving daarvan aanwezige natuurkwaliteiten van het landschap.

- Niet van toepassing

- d. Een ingreep die netto geen verstoring van het weidevogelleefgebied heeft.

- Het perceel is niet gelegen binnen het weidevogelleefgebied zelf.

4. In aanvulling op het derde lid kan het bestemmingsplan hier alleen in voorzien indien in het bestemmingsplan wordt opgenomen:

- a. Op welke wijze schade aan een weidevogelleefgebied zoveel mogelijk wordt voorkomen en resterende schade wordt gecompenseerd

- Er is geen sprake van verstoring (er wordt gewerkt buiten het broedvogelseizoen) of blijvende schade.

- b. Hoe wordt geborgd dat de maatregelen ten behoeve van de compensatie als bedoeld onder a daadwerkelijk worden uitgevoerd.

- Niet van toepassing. Compensatie is niet nodig.

Al met al zijn er gezien het weidevogelleefgebied grenzend aan het plangebied geen bezwaren op de ruimtelijke plannen mits de randvoorwaarden in acht worden genomen. Geen heiwerkzaamheden en/of gebruik van kranen binnen het broedseizoen.

5.4 Hoofdgroenstructuur Amsterdam

Het plangebied ligt aan de Hoofdgroenstructuur Amsterdam (afb.8). De hoofdgroenstructuur bestaat hier uit aaneengesloten landelijk gebied. Een eventuele verbindingszone komt door de geplande ruimtelijke ingrepen derhalve niet in het geding. De ruimtelijke ingrepen hebben geen negatieve effecten op bijzondere soorten en ook de functie als groenstructuur blijft gewaarborgd.

Afb.8: Ligging van het plangebied ten opzichte van de hoofdgroenstructuur Amsterdam. (bron: www.maps.amsterdam.nl)

6. Zorgplicht

In de Wet Natuurbescherming is de zorgplicht opgenomen. Deze verlangt van de initiatiefnemer van ruimtelijke ontwikkelingen dat deze met respect omgaat met alle levende natuur. Dit is opgenomen in artikel 2 en luidt als volgt:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Invulling van de term “in redelijkheid” is een eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

De Wet Natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van de in het wild levende dieren. Dat betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat daar niet onzorgvuldig mee mag worden omgegaan. Vanuit deze gedachte is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht geldt voor alle soorten, ook voor plantensoorten en de soorten die niet als beschermd zijn aangewezen.

Er mag van de initiatiefnemer worden verwacht dat de personen verantwoordelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden op de hoogte zijn of worden gebracht van de zorgplicht.

Indien er twijfel bestaat over het al dan niet naleven van de zorgplicht en/of het welzijn van flora en fauna tijdens de werkzaamheden dient er contact opgenomen te worden met een erkend ecoloog.

Conclusies

Om aan te tonen of uit te sluiten dat middels de wet Natuurbescherming beschermde soorten en/of waarden aanwezig zijn binnen de grenzen van het plangebied moet verder onderzoek worden gedaan naar verblijfplaatsen van vleermuizen en nesten van huismus. Deze onderzoeken moet worden gedaan volgens de richtlijnen van het vleermuisprotocol 2017 en de soortenstandaard voor huismussen. De inventarisaties naar vleermuizen, huismus en gierzwaluw dienen te door een deskundige te worden uitgevoerd. Onder een deskundige wordt volgens de soortenstandaard verstaan iemand die:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties.

De aanwezige groenstructuren, een boom gehuld in klimop en enkele knotwilgen moeten vanwege hun geschiktheid voor algemene broedvogels buiten het broedseizoen worden gekapt.

Betreffende gebiedsbescherming ligt het plangebied in de nabijheid van een weidevogelleefgebied. Vanuit het weidevogelleefgebied wordt de randvoorwaarde gesteld dat binnen het broedseizoen, 15 maart t/m 15 augustus, geen versturende werkzaamheden mogen plaatsvinden zoals heiwerkzaamheden en het werken met een kraan.

Vanuit de Natura-2000, het natuurnetwerk Nederland en de hoofdgroenstructuur Amsterdam zijn geen bezwaren op de voorgenomen ruimtelijke ingrepen.

Tijdens de werkzaamheden dient in ieder geval rekening te worden gehouden met de zorgplicht. Indien er twijfel bestaat over het al dan niet naleven van de zorgplicht en/of het welzijn van flora en fauna tijdens de werkzaamheden dient er contact opgenomen te worden met een erkend ecooloog.

Literatuur

- Creemers, R.C.M & J.J.C.W van Delft, 2009 (raxon). De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna deel 9.
- Dietz , 2009. Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika.
- Herder, J.E, J.Kranenbarg, D.M Hoogetboom, J. Hamers & K. Dekker (red) 2012. Atlas van de Noord-Hollandse vissen 1980-2012.
- Hoogetboom, D,M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (red) 2014. Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren
- Kaag, K. 2012. Vlinders van duin tot dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009
- Limpens, 2011. Vleermuizen en planologie.
- Riet, van de, B. 2014. Atlas van de Noord-Hollandse flora.
- Scharringa et al, 2010. Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels.
- Svensson, 2005. Vogelgids van Europa.
- Timmermans, G. Daalder, R. 2012. Ecologische visie, ecologie, biodiversiteit en verbindingen in Amsterdam

Internet:

- www.knmi.nl/klimatologie/daggegevens/index.cgi
- www.maps.amsterdam.nl/hoofdgroenstructuur/
- www.atlasleefomgeving.nl/kaarten
- www.synbiosys.alterra.nl